

где су изложена општа питања песничке критике и главни аспекти песничке теорије. Бринк даје и шему узора за овај план: првом одељку одговара Аристотелова *Поеџика* (7—8), другом Аристотелова *Реџорика* (III) и Неоптолемово разлагање о поеми, трећем *Поеџика* и *Реџорика*, као и Неоптолемово излагање о поезији, четвртом, можда, Аристотелово дело *О песницима* и Неоптолемово разлагање о песнику.

Аутор расправе износи да Хорацијева наука о поезији садржи и аристотеловске и александриске црте, јер је он користио и александриску префињеност и идеале аристотеловске критике. По Бринку (в. стр. 128) *Песничка вештина* се на неким местима може упоредити с Аристотеловим и Неоптолемовим гледиштем: песнички циљ — или морална корист, или забава, или обоје, али првенствено треће. А на другом месту (169) он вели: „Изгледа да Хорације заузима два става: он каже да је поезија компликована и озбиљна вештина — то је један став; он такође каже да је поезија игра коју он воли играјући се — то је други став“.

По Бринку (стр. 155), *Песничка вештина* спаја лично и традиционално, јер Хорације тежи томе да своја најомиљенија лична убеђења прикаже у традиционалној одећи рационалистичке грчко-римске критике. А на другом месту (стр. 266) он каже да је Хорације своју личну критику увео у традиционалну хеленистичку *ars poetica* и уз то тврди да *Ars poetica* обухвата учење традиционалне *ars poeticae*, као и учење Хорацијево личне критике.

Тачна је Бринкова констатација (214) да је Хорацијева полемика уперена против две различите тенденције савремене критике — архаистичке и модернистичке. Исто тако, он лено каже на стр. 192): „Хорације је изабрао предмет који је исто толико Августов колико и Хорацијев —позиција песника и поезије у савременом Риму“. И он најзад закључује (213. и 255) да Хорацијева књижевна критика јесте критика песника-критичара и да, изгледа, није било преседана у Аристотеловој *Поеџици* и *Реџорци* за изванредну важност коју Хорације придаје песничкој вештини.

Б. Сџебановић, Скопље.

MICHEL LEJEUNE: *Index inverse du grec mycénien*, Paris 1964, pp. 116, 8°.

Во последниве две-три години микенолошката литература се здоби со два прирачника кои претставуваат голема помош за учените што се занимаваат со проблемите на линеарното В писме. Тоа се *Mycenaeae Graecitatis Lexicon* од Анна Морпурго (понатаму *MGL*) која го среди и обработи целокупниот фонд зборови од натписите на плочките напишани со лин. В писмо и *Index inverse du grec mycénien*, што го изработи професорот на Сорбона М. Лејеуне. Уште веднаш треба да се одбележи дека *Index*-от на Лејеуне претставува дополние на *MGL* на Анна Морпурго кој не содржи и ретрограден индекс. Бенетовиот *Minoan Linear B Index* не можеше повеќе да одговори наплно на својата намена бидејќи од времето кога беше издаден (1953 г.) до денес се пронајдени многу нови натписи. Затоа овие два нови речника ја пополнуваат празнината што се јави поради застареноста на Бенетовиот индекс бидејќи ги опфатија и сите новооткриени материјали. Во истата година кога се појави и *Index*-от на Лејеуне, Istituto di glottologia од Трст го издаде *Indice retrogrado delle iscrizioni in Lineare B di Pilo e di Micene*, од М. Doria, но тој, како што кажува и самиот наслов ги опфаќа само натписите од Пил и Микена а материјалот од Кнос остана незастан. Затоа појавата на *Index*-от од Лејеуне треба да се поздравува, зашто тој го содржи целокупниот лексички материјал подреден според завршокот што е од големо значење за изучувањето на флексијата и образувањето на зборовите.

М. Лејеуне во својот *Index* ги опфати сите зборови што се содржат во *MGL*. Ги изостави само оние што се фрагментарни или се состојат само од една силабограма.

Во Уводот, авторот ги дава нужните појаснувања за употреба и принципите по кои се раководел при изработката на индексот. Им оддава признание на Анна Морпурго, J.-P. Olivier и J. Raison кои му помогнале во работата.

Во *Index*-от (стр. 21—91) се внесени поправки и додатоци кон *MGL*. Сиглата *COR* означува дека зборот е подложен на корекција. Додатоците што ги внесува авторот се зборови што не ги среќаваме во *MGL* и нивната листа се наоѓа во првото дополние зад *Index*-от. Во самиот индекс тие се означени со сгилите KN^1 , KN^2 , KN^3 , KN^4 и PY^1 . Авторот објаснува кои се тие зборови и каде се објавени.

Во случаи, каде што зборот содржи знаци чие читање не е сосема јасно, било поради тоа што на тоа место плочката е избришана или затоа што знакот не е јасно напишан, авторот се држи за практиката од *MGL*. Покрај таквиот збор се наоѓа еден прашалник. Додека досега, во изданијата на натписите, на читателот му се сигнализираше дека на одредени места читањето не е јасно (било со точки под нечитливото место или со заграда) овде тие места се дадени без одбележувања. Авторот, е свесен дека овој начин ќе му создава тешкотија на читателот којшто сака да најде еден таков збор во *MGL* бидејќи таму тие зборови се одбележуваат поинаку. Но тој смета дека прашалникот е доволно укажување дека тука читањето не е јасно. Нам ни се чини дека поранешната практика е поприватлива бидејќи прашалникот го означува целиот збор како сомнителен а заградата и точките се ставаат точно на местата кои не се читливи така што коментаторот на текстот знае точно каде треба да го сосредоточи своето внимание.

М. Lejeune ги отфрла сите реставрирања на текстот што му се чинат сомнителни или пак се определува за некои кои му се гледаат најверојатни. Зборовите кај кои се видливи писарските грешки ги одбележува со прашалник на маргината.

При означувањето на зборовите во кои има празнини или на оние каде што не достасува крајот или почетокот и сл. авторот се служи со веќе вообичаените сгли. Ако зборот завршува на некоја енклитика, тогаш тој се вклопува во индексот според вредноста на претпоследниот слог. При пишувањето на зборовите, слоговите се одделени со црточки. Овој начин ни се чини попрактичен од континуираното пишување на знаците бидејќи дава поарна прегледност за составните елементи на зборот.

Доколку некој збор е композитум, во *Index*-от е даден како таков, но и деловите од кои е составена сложенката се дадени како цели зборови.

Што се однесува до алфабетскиот ред, при редувањето на зборовите, предност му е дадена на вокалот во слогот, така што најнапред се дадени сите зборови што свршуваат на *a*, ставени по алфабетскиот ред на консонантот кој им претходи. По нив доаѓаат дублетите a_2 , a_3 и т.н. На крајот се дадени зборовите кои свршуваат на недешифрирани знаци според редот на броевите со кои се означени.

Зборовите во *Index*-от се подредени во две колони. Лево од колоните се дадени сгилите кои означуваат сомнително место, поправка или дека зборот не се наоѓа во *MGL*.

Зад *Index*-от (стр. 95—96) се наоѓа список на зборовите кои се дополние на *MGL* а кои во *Index*-от беа означени со KN^1 , KN^2 , и т. н. Покрај зборот кој е подреден по алфабетскиот ред според иницијалниот елемент, ставени се и сгилите како во *Index*-от, серијата и бројот.

Како второ дополние на *Index*-от (стр. 99—116) даден е одделен список на зборовите кои содржат недешифрирани знаци и список на зборовите кои содржат секундарни знаци (дублети).

Во уводот кон овие списоци авторот дава некои свои аспекти за тоа како треба воопшто да бидат третираани знаците во лин. В писмо, особено недешифрираните од *Ventrís* и *Chadwick*. За некои од нив смета дека е најдена вистинската вредност а за некои предлози допушта дека можат да бидат веројатни (*56=*pa*, *66=*ta* и т.н.) Бидејќи некои од нив се многу слични, авторот смета дека тие можеби не претставуваат различни силабограми ами дека се варијанти на една исто (пр. *84 личи на *83 а *88 може би е варијанта на *33).

За повеќето од недешифрираните знаци смета дека се дублети на основните силабограми или меѓу нив се кријат оние кои не ни достасуваат во сериите консонант+вокал. Смета, исто така, дека секоја транслитерација на еден знак

треба да свршува на вокал и дека треба да е исклучиво од типот V или CV. Според него, треба да бидат отфрлени сите одбележувања како *ai*, *rai* и да се остане при *a₃* и *ra₃*. Се има впечаток дека авторот не допушта оти можело да има знак кој претставува дифтонг. Не сме наполно убедени дека во тоа има право. Напротив, сметаме за многу веројатно дека имало и такви знаци. Дотолку повеќе што некои учени дадоа убедливи докази во прилог на ваквото мислење (сп. М. Д. П. и П. И. во Ж. А. VIII, pp. 265—278).

Мудра е забелешката на М. Lejeune дека не треба брзоплето да се прифаќаат недоволно аргументираните предлози за дешифрирање на знаците, но нè чуди зошто таа резервираност да се однесува и на предлози кои се добро образложени и чие прифаќање не треба да дојде во прашање.

Како што беше одбележано во почетокот, *Index*-от претставува вреден прилог кон микенолошката литература. Неговата појава ќе ги олесни и забрза лингвистичките истражувања на натписите пишувани со лин. В писмо, а ова од друга страна пак ќе спомогне за поточно читање на текстот што ќе нè доведе до нови познанија за јазикот, животот и државното уредување на Грција од микенската епоха.

Љубинка Басоїџова, Скопје.

KONGRES KLASIČNIH FILOLOGA — MAĐARSKA AKADEMIJA
NAUKA (MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADMÉIA), Budimpešta, 1—7. novembra 1965.

1957. godine Anton Salač, profesor klasične filologije u Pragu i član Čehoslovačke Akademije nauka, osnovao je komitet nazvan EIPHNH. Mesto osnivanja je simbolično: to je selo LIDICE u blizini Praga, čije su stanovništvo Nemci 10. VI 1942 potpuno uništili. Organizacijom ovog komiteta prvi je kongres održan u ovom selu, drugi u Budimpešti 1958., zatim u Varšavi, potom u Erfurtu kod Weimara, pa u Eforiji blizu Konstantce na obali Crnog mora, aprila 1962. u Plovdivu, 1964. u Lenjingradu, a sada, 1965., u Budimpešti. Učestvovalo je 15 zemalja. Sem predstavnika zemalja istočne Evrope na ovom kongresu učestvovali su i predstavnici Austrije, Engleske, Francuske, Grčke, Holandije, Italije, Jugoslavije i Norveške.

Svaki učesnik još na početku rada kongresa dobio je po jedan primerak sveske umnoženih skraćenih sadržina predavanja, spisak učesnika, program i besplatnu ulaznicu za sve muzeje u zemlji.

Broj predavača je 120, dok je ukupan broj učesnika oko 250. Svaki referat trajao je oko 20 minuta, a posle je sledila diskusija 10—15 minuta. Rad je tekao na četiri jezika: ruskom, engleskom, francuskom i nemačkom. Kongres je radio dvokratno u prostorijama Mađarske akademije nauka. Referati su bili razvrstani u četiri sekcije:

- I sekcija: DRUŠTVENI RAZVITAK I OBLICI DRŽAVA U STAROM VEKU
- II sekcija: VEZE STAROG ISTOKA I KLASIČNE STARINE SA ISTORIJOM RAZVITKA RELIGIJA
- III sekcija: ISTORIJA FILOSOFIJE I FILOSOFIJA ISTORIJE U STAROM VEKU
- IV sekcija: DREVNI STANOVNICI PODUNAVLJA I CRNOMORSKE OBLASTI I NJIHOVE ISTORIJSKE VEZE SA STARIM SVETOM

Rad kongresa svečano je otvorio akademik prof. d-r IMRE TRENCSENYI-WALDAPFEL na latinskom jeziku, zatim su govorili predstavnici Nemačke DR, SSSR-a, Poljske, Austrije i Rumunije. Posle ove svečane plenarne sednice počeo je rad po sekcijama.

Besprekorna organizacija rada kongresa ostavlja nezaboravan utisak. Najinteresantnije deluju različiti načini i metode izlaganja pojedinih učesnika. Gostoprinstvo i pažnja koja je ukazivana svima celo vreme, veoma su prijatno delovale.

2. novembra u 20 časova organizovan je prijem u hotelu „Gellért“ radi uzajamnih upoznavanja učesnika i međusobnih razgovora o zajedničkim problemima i područjima interesovanja.